

ЄДИНИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКЗАМЕН З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Частина 1

Варіант 384

Інструкція щодо виконання роботи

Екзаменаційна робота з української літератури складається з 3 частин. На її виконання відводиться 235 хвилин. Рекомендуємо розподілити час на виконання роботи наступним чином: на частини 1, 2 – не більше 2 годин, на частину 3 – 2 години.

Частини 1 і 2 містять аналіз художнього тексту: уривок епічного, ліро-епічного чи драматичного твору, а також ліричний твір. Уважно прочитайте кожен з запропонованих текстів і послідовно виконайте ряд завдань, спрямованих на виявлення особливостей змісту і форми творів, а також їх зв'язок з творами інших авторів.

Аналіз тексту епічного (чи драматичного) твору має наступну структуру: 6 завдань з короткою відповіддю (B1-B3; B5-B7), які вимагають написання слова чи словосполучення, 1 завдання на встановлення відповідності (B4); 2 завдання з розгорнутою відповіддю (C1-C2), які вимагають написання відповіді обсягом 5-10 речень.

Аналіз ліричного твору містить 5 завдань з короткою відповіддю (B) і 2 завдання з розгорнутою відповіддю (C3-C4) обсягом 5-10 речень.

Виконуючи завдання C1-C4, намагайтеся сформулювати пряму відповідь на поставлене питання, уникаючи великих вступів та характеристик.

Для економії часу при виконанні завдань з короткою відповіддю пропускайте ті з них, які викликають у вас труднощі: до них ви зможете повернутися після виконання всієї роботи, якщо залишиться час.

Приступаючи до виконання завдань частини 3, виберіть один із запропонованих проблемних питань і дайте на нього письмову розгорнуту аргументовану відповідь в жанрі твору (обсяг не менше 200 слів).

За кожен правильну відповідь в залежності від рівня складності завдання можна отримати один і більше балів. Бали, отримані вами за виконання завдання, підсумовуються. Намагайтеся виконати як можна більше завдань і набрати найбільшу кількість балів.

Бажаємо успіху!

Прочитайте наведений нижче фрагмент тексту і виконайте завдання B1-B7; C1-C2.

Марфа – тоді її в селі за маленький зріст звали «маленькою Марфою» – знала, що лист від тата приходить раз на місяць. Вона чула його, мабуть, ще здалеку, той лист, мабуть, ще з півдороги. І ждала. Прийде до пошти, сяде на поріжку – тонесенька, тендітна, в благодійній вишиваній сорочині й рясній спідничині над босими ногами – і сидить, сяє жовтими кучерями з-під чорної хустки: втекла від молотарки або від косаря, за яким в'язала, або з лук, де сіно скиртують.

Сидить на поріжку і обриває пелюстки на ромашці, шепочучи: «Є — нема, є — нема, є...»

Коли з пошти виходив наш поштар дядько Левко — височенний, худющий, як сама худорба, з брезентовою поштарською сумкою через гостро підняте вгору плече, Марфа підхоплювалася йому назустріч і питалася тихо, зазираючи знизу в його очі:

— Дядечку Левку, а од Мишка є письомце?

— Нема,— одказував Левко, блукаючи очима поверх золотого Марфиного волосся, що вибилосся з-під чорної хустки.

— Не брешіть, дядечку. Є...

— Ну — є! Є... так не тобі, а Софії.

— Дядечку Левку! Дайте я його хоч у руках подержу...

— Нельзя. Чужі письма нікому давати не можна. Заборонено.

— Я тільки в руках подержу, дядечку, і оддам. Сині Марфині очі запливають слізьми і сяють угору на дядька Левка — ще синіші.

Левко озирається довкола, зітхає немічно худими грудьми і манить Марфу пальцем за пошту. Там він дістає із суми конверт і простягає Марфі:

— На. Тільки нікому не кажи, що давав, бо за це... виженуть мене.

— Ні-ні-ні, дядечку! — аж похлинається від щирості Марфа. — Ось вам хрест святий!

Вона хапає з Левкових пучок листа – слюзи рясно котяться їй по щоках – пригортає його до грудей, цілує в зворотну адресу...

— Чорнила слізьми не розмаж, — каже Левко і одвертається: жде.

Марфа, якщо поблизу не видно людей, не скоро віддає йому листа, мліючи з ним на грудях, і шепоче, шепоче...

— Ну, от бачте, нічого я йому і не зробила... Тепер несіть Софії. Я ж нічого йому не зробила... Спасибі, дядечку, рідненький... Натє вам осьо, вип'єте за його здоров'я.

Вона дістає з-за пазухи пожмаканого карбованця і вкладає Левкові в долоню.

— Хіба що за його здоров'я, — бурмотить Левко, — а так зроду не взяв би...

І чимчикує в село, наставивши вгору гостре плече з Порожньою майже сумою (тоді не дуже-то люди писали один одному).

А Марфа біжить на роботу, птахою летить, щоб дов'язати до вечора свої шість кіп — і вітер сушить — не висушить сльози в її очах.

Відповіддю до завдань В1-В7 є слово чи сполучення слів. Впишіть відповіді спочатку в текст роботи, а потім перенесіть їх у бланк відповідей №1 справа від номера відповідного завдання, починаючи з першої клітинки, без пробілів і будь-яких додаткових символів. Кожну букву пишть в окремій клітинці згідно з наведеними у бланку зразками.

В1 Укажіть прізвище автора твору «Три зозулі з поклоном».

Відповідь: _____.

В2 До якого літературного жанру належить твір «Три зозулі з поклоном»?

Відповідь: _____.

В3 Від якої особи ведеться розповідь у новелі?

Відповідь: _____.

В4 Установіть відповідність між героєм твору та його реплікою.

До кожної позиції першої колонки доберіть відповідну позицію з другої колонки.

Герой	Репліка
А) Марфа	1) Чорнила слізьми не розмаж.
Б) Соня	2) Натє вам осьо, вип'те за його здоров'я.
В) дядько Лев	3) Дивлюсь, а вона вже на поріжку сидить, жде...
	4) Чому вони не одружилися, так одне одного чуючи?

Відповідь запишіть цифрами в таблиці і перенесіть до бланку відповідей №1.

Відповідь:

А	Б	В

В5 Яку частину листа цілувала Марфа?

Відповідь: _____.

В6 Ким працював дядько Левко?

Відповідь: _____.

В7 Укажіть ім'я дружини Михайла.

Відповідь: _____.

Для виконання завдань С1 і С2 використовуйте бланк відповідей №2. Запишіть спочатку номер завдання, а потім дайте відповідь на питання обсягом 5-10 речень. Відповіді записуйте чітко і розбірливо.

С1 Простежте, чи традиційно розв'язується у творі «Три зозулі з поклоном» проблема любовного трикутника.

С2 До якого твору української літератури близький за ідейно-тематичним спрямуванням твір «Три зозулі з поклоном»? У чому можна зіставити ці твори?

Частина 2

Прочитайте наведену нижче поезію і виконайте завдання В8-В12; С3-С4.

Яблука доспіли, яблука червоні!
 Ми з тобою йдемо стежкою в саду.
 Ти мене, кохана, проведеш до поля,
 Я піду — і, може, більше не прийду.
 Вже й любов доспіла під промінням теплим,
 І її зірвали радісні уста,—
 А тепер у серці щось тремтить і грає,
 Як тремтить на сонці гілка золота.
 Гей, поля жовтіють, і синіє небо,
 Плугатар у полі ледве маячить —
 Поцілуй востаннє, обніми востаннє;
 Вміє розставатись той, хто вмів любити.

Відповіддю до завдань В8-В12 є слово чи сполучення слів. Впишіть відповіді спочатку в текст роботи, а потім перенесіть їх у бланк відповідей №1 справа від номера відповідного завдання, починаючи з першої клітинки, без пробілів і будь-яких додаткових символів. Кожну букву пишіть в окремій клітинці згідно з наведеними у бланку зразками.

В8 Укажіть прізвище автора поезії «Яблука доспіли».
Відповідь: _____.

В9 До якого виду лірики належить поезія «Яблука доспіли»?
Відповідь: _____.

В10 Визначте розмір, яким написано поезію (не вказуючи кількість стоп).
Відповідь: _____.

В11 З наведеного нижче переліку виберіть три назви художніх засобів та прийомів, що використані автором у рядках Яблука доспіли, яблука червоні!
Ми з тобою йдемо стежкою в саду.
Ти мене, кохана, проведеш до поля,
Я піду — і, може, більше не прийду.
Вже й любов доспіла під промінням теплим,
І її зірвали радісні уста,—
А тепер у серці щось тремтить і грає,
Як тремтить на сонці гілка золота.

- 1) поетичне звертання
- 2) метафора
- 3) гіпербола
- 4) грація
- 5) порівняння

Відповідь:

--	--	--

Впишіть відповідні номери у таблицю і перенесіть у бланк відповідей №1.

В12 Вкажіть спосіб римування поезії.

Відповідь: _____.

Для виконання завдань С3 і С4 використовуйте бланк відповідей №2. Запишіть спочатку номер завдання, а потім дайте відповідь на питання обсягом 5-10 речень. Відповіді записуйте чітко і розбірливо.

С3 Що дає підстави віднести поезію «Яблука доспіли» до інтимної лірики?

С4 Від поезії «Яблука доспіли» віє світлим смутком, печаллю розлуки. У яких поезіях української літератури наявні такі почуття? У чому їх можна зіставити з поезією «Яблука доспіли».

Частина 3

Для виконання завдання частини 3 використовуйте бланк відповідей №2. Виберіть тільки ОДНЕ з наведених нижче завдань (С5.1, С5.2, С5.3). У бланку відповідей запишіть номер вибраного вами завдання. Дайте повну розгорнуту відповідь на проблемне питання (обсяг не менше 200 слів), використовуючи необхідні теоретично-літературні знання, опираючись на літературні твори, позицію автора і по можливості розкриваючи власне бачення проблеми. Відповідь записуйте чітко й розбірливо.

С5.1 Бездуховність та егоїзм – головні чинники родинної трагедії у повісті І. Нечуя-Левицького «Кайдашева сім'я».

С5.2 Образ матері в поезії «Лебеді материнства» Василя Симоненка.

С5.3 Світ природи рідного краю в поетичній творчості Віталія Сайнчина.